

.....
Допис број 3.

Од Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Управе саобраћајне полиције, крајем септембра 2010 године упућен је допис у коме је дато објашњење у вези одређивања и евидентирања врста возила и облика каросерије возила у складу са новим Правилником о подели и техничким условима за возиласа следећим текстом:

ОБЈАШЊЕЊЕ О НАЧИНУ ПРИМЕНЕ ПРАВИЛНИКА О ПОДЕЛИ МОТОРНИХ И ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА И ТЕХНИЧКИМ УСЛОВИМА ЗА ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ НА ПУТЕВИМА ПРИ ИСПИТИВАЊУ ВОЗИЛА И ВРШЕЊУ ТЕХНИЧКИХ ПРЕГЛЕДА ВОЗИЛА

Дана 20.09.2010. године ступио је на снагу Правилник о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима ("Службени гласник Р. Србије" број 64/10, у даљем тексту Правилник).

Технички преглед возила се и даље врши у складу са одредбама Правилника о техничком прегледу возила ("Службени гласник СР Србије" 23/84).

.....
Одредбама члана 125. Правилника је прописано:

"Возила која су први пут регистрована у Републици Србији пре ступања на снагу овог правилника морају одговарати условима који су важили у тренутку њихове прве регистрације."

У складу са наведеним **при техничком прегледу и оцени техничке исправности возила**, која су регистрована пре 20.09.2010. године, примењивати одредбе Правилника о димензијама, укупним масама и осовинском оптерећењу возила и о основним условима које морају да испуњавају уређаји и опрема на возилима у саобраћају на путевима ("Службени лист СФРЈ" број 50/82, у даљем тексту стари Правилник).

КОМЕНТАР УОТП: Како је дана 24. септембра у Службеном Гласнику Републике Србије објављен Правилник о измена наведеног правилника, у којем је члан 125. брисан, јасно је да се претходно појашњење не може прихватити већ се у том случају користи члан 13. Правилника о изменама у којем је наведено:

„Возила која су први пут регистрована у Републици Србији пре ступања на снагу овог правилника морају да одговарају техничким нормативима који су важили у тренутку њихове прве регистрације, **осим норматива утврђених у члану 40. Правилника** о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима („Службени гласник РС”, број 64/10) **и члану 4. овог правилника**, који се примењују и на та возила“.

КОМЕНТАР УОТП: Значи нормативи за одређивање кочне ефикасности возила важе за сва возила без обзира када су регистрована у Р.Србији, док нам члан 4. појашњава када се који од техничких норматива може примењивати, везаних за Потврду о саобразности – Certificate of conformity (у даљем тексту: „СОС”) и једнообразне техничке услове за хомологацију и узајамно признавање хомологације опреме и делова моторних возила, односно одговарајуће прописе ЕУ)

.....
Одредбама чланова 6. до 14. Правилника дате су дефиниције неких моторних и прикључних возила и извршена је њихова подела.

Имајући у виду одређене неусаглашености са врстама дефинисаним чланом 7. Закона о безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту Закон), као и чињеницу да се појам „**врста возила**” користи и на нижим нивоима поделе возила, при одређивању врсте возила неопходно је врсту конкретног возила одредити у складу са дефиницијама из члана 7. Закона.

Дакле, као врсту возила могуће је утврдити следеће:

1. **мопед,**
2. **лаки трицикл,**

3. мотоцикл,
4. тешки трицикл,
5. лаки четвороцикл,
6. тешки четвороцикл,
7. путничко возило,
8. аутобус,
9. тролејбус,
10. теретно возило,
11. радна машина,
12. трактор,
13. мотокултиватор,
14. прикључно возило и
15. прикључно возило за трактор.

Према томе, возила која су од стране произвођача или на други начин оквалификована као специјална, радна, теренска и слична, морају бити разврстана у неку од Законом предвиђених врста. Карактеристике на основу којих су до сада сврставани у специјална, радна, теренска и слична се исказују кроз облик каросерије.

Чланом 7. Закона је дата и дефиниција туристичког воза као скупа возила који чине вучно возило и прикључна возила, а чланом 14. став 5. и 6. Правилника одређене су врсте **вучно возило туристичког воза**, ознаке К5а, и **прикључно возило туристичког воза**, ознаке К5б, па је при вршењу техничких прегледа ових возила и одређивању врсте потребно користити појмове дате у Правилнику.

КОМЕНТАР УОТП: Значи да се као врста возила сме појавити само један од укупно 17 наведених назива. Ово треба прихватити како је написано и сходно томе убудуће одређивати врсту возила коју треба уписивати у записник и регистрациони лист.

.....

При одређивању облика и намене каросерије користити одредбе члана 10. Правилника.

КОМЕНТАР УОТП: А шта пише у члану 10.? Да се према облику каросерије на возила М, N и О, разврставају на:..... То значи да се остала возила (L, T, C, R, S i K) не разврставају према облику каросерије.

Приметили сте да се у Правилнику помиње само разврставање по ОБЛИКУ КАРОСЕРИЈЕ а не према НАМЕНИ. Ово значи да Правилником није предвиђено да се за возило уписује намена већ само облик каросерије.

.....

У записнику о вршењу техничког прегледа, у рубрици децимална ознака возила по ЈУС-у, уписати ознаку врсте, односно облика и намене каросерије у складу са ознакама датим у члановима од 6. до 15. Правилника.

КОМЕНТАР УОТП: Направљена је грешка у тексту јер члановима од 6 до 15. Правилника постоји само ОБЛИК а не и НАМЕНА каросерије, али се подаци уписују у рубрике у записнику које носе старе називе:" облик и намена каросерије".

У недостатку неког документа о КЛАСИФИКАЦИЈИ, ТЕРМИНИМА И ДЕФИНИЦИЈАМА ВОЗИЛА који би пратио овај Правилник, а односи се на појашњење појмова о облику каросерије, морамо користити одговарајући стандард ЈУС М.Н0.010. Тако ће нам бити јасно шта је то лимузина, шта је купе а шта караван. Оно што није обухваћено овим стандардом можете за сада пронаћи путем Интернета, у документима издатим у државама у окружењу јер су и оне своје стандарде прилагодиле европским па су словне ознаке за облик каросерије идентичне са овим које су наведене у овом Правилнику. НАПОМЕНА: Као пример наведеног можете погледати документ усвојеног стандарда у Босни и

.....

Пример 1. При вршењу техничког прегледа путничког возила, које је облика лимузина и блиндирано, у рубрици врста возила уписује се **путничко возило**, у рубрици облик и намена каросерије **лимузина/специјално/блиндирано возило** и у рубрици децимална ознака возила по ЈУС-у **M1/AA/SB**.

Пример 2. При вршењу техничког прегледа аутобуса (највеће дозвољене масе преко 5t) који је намењен за градски саобраћај а по облику каросерије је зглобни једносpratни, у рубрици врста возила уписује се **аутобус**, у рубрици облик и намена каросерије **градски аутобус** (у Правилнику одређено кроз класе I, II и III) и у рубрици децимална ознака возила по ЈУС-у **M3/CC**.

КОМЕНТАР УОТП: Код аутобуса се у рубрику ОБЛИК И НАМЕНА КАРОСЕРИЈЕ не уписује облик наведен у простору за децималну ознаку (у овом случају CC) већ се уписује назив који одговара одређеној класи аутобуса (у конкретном случају КЛАСИ I а то је ГРАДСКИ АУТОБУС). Не уписују се облици који објашњавају словне ознаке SA, SB, SC и слично.

.....

Пример 3. При вршењу техничког прегледа теретног возила (највеће дозвољене масе преко 12t), облика камион, који је намењено за превоз терета под посебним температурним условима (хладњача), у рубрици врста возила уписује се **теретно возило**, у рубрици облик и намена каросерије **специјално** и у рубрици децимална ознака возила по ЈУС-у **N3/BA/SG**.

КОМЕНТАР УОТП: Ако би ово возило имало неку другу надградњу која би га сврставала у неко друго специјално возило као на пример: цистерна, дизалица, за превоз смећа, бетона и слично опет би само уписали СПЕЦИЈАЛНО без посебног појашњења по чему је то возило специјално, али би у словој ознаци онда писали SA, SB, SC и слично, чиме би донекле објаснили о каквој надградњи теретног возила је реч.

Ако теретно возило има облик КАМИОН и нема специјалан облик онда се као децимална ознака уписују словне ознаке N3/BA а у облику и намени каросерије се уписује КАМИОН.

.....

Пример 4. При вршењу техничког прегледа теретног возила намењеног за вучу полуприколица (највеће дозвољене масе преко 12t), у рубрици врста возила уписује се **теретно возило**, у рубрици облик и намена каросерије **тегљач** и у рубрици децимална ознака возила по ЈУС-у **N3/BC**.

Пример 5. При вршењу техничког прегледа прикључног возила (највеће дозвољене масе преко 10t), облика каросерије полуприколица, који је намењено за превоз терета под посебним температурним условима (хладњача), у рубрици врста возила уписује се **прикључно возило**, у рубрици облик и намена каросерије **полуприколица/специјално** и у рубрици децимална ознака возила по ЈУС-у **O4/DA/SG**.

КОМЕНТАР УОТП: Примењивати исту методологију уписивања података као што је описано у коментару за теретно возило из примера број 3.

.....

За одређивање врсте возила која су **раније сврставана у комбинована**, односно **вишенаменска возила**, код којих је **простор за смештај путника и робе јединствен** (изведен као јединствена конструктивна целина, без обзира на постојање преграде између дела за путника и дела за робу) применити услове из члана 10. став 1. тачка 1. Правилника.

Наиме, наведена возила **оквалификовати као теретна уколико су испуњена оба следећа услова:**

1. Број места за седење путника (без места за седење возача) није већи од 6 и
2. Уколико је разлика између највеће дозвољене масе (НДМ) и збира масе возила (Мв), масе возача од 75 kg и масе путника од 68 kg помножене са бројем места за

седење путника (БМс) већа од масе путника од 68 kg помножене са бројем места за седење путника (БМс), односно исказано формулом:

$$\text{НДМ} - (\text{Мв} + 75 + \text{БМс} * 68) > \text{БМс} * 68$$

При прорачуну водити рачина о дефиницији места за седење из члана 7. Закона: **"место за седење** је седиште или простор без седишта са доступним елементима за монтажу седишта или простор без седишта са доступним прикључцима сигурносних појасева, при чему се доступним елементима за монтажу седишта и прикључцима сигурносних појасева сматрају они елементи и прикључци који нису механички онеспособљени".

КОМЕНТАР УОТП: Ако се упореде обрасци наведени у овом објашњењу и у Правилнику види се разлика у словима која означавају одређене појмове али се у суштини ради о истим појмовима. Наиме оно што овде пише „НДМ“ представља ознаку „Р“ у Правилнику, ознака „Мв“ у збиру са одређеном масом возача од 75kg представља ознаку „М“ из Правилника, док ознака „БМс“ означава број места за седење и одговара ознаци „N“ из Правилника. Да би се дошло до исправног одређивања врсте возила мора се пратити испуњеност или неиспуњеност услова под тачкама 1 и 2. Значи ако било који од наведена два услова није испуњен возило није теретно већ путничко.

.....

Моторно возило, **облика каросерије фургон**, које има највећу дозвољену масу мању од 3.500 kg и при том има више од 6 седишта (без места за седење возача) или ако испуњава оба следеће услова:

1. Број места за седење путника (без места за седење возача) није већи од 6 и
2. Уколико је разлика између највеће дозвољене масе (НДМ) и збира масе возила (Мв), масе возача од 75 kg и масе путника од 68 kg помножене са бројем места за седење путника (БМс) мања или једнака од масе путника од 68 kg помножене са бројем места за седење путника (БМс), односно исказано формулом:

$$\text{НДМ} - (\text{Мв} + 75 + \text{БМс} * 68) \leq \text{БМс} * 68$$

не може бити сврстано у теретна возила, већ се врста одређује у складу са бројем места за седење путника, односно исто је путничко возило или аутобус.

.....

Моторно возило, **облика каросерије фургон, камион или тегљач**, које има највећу дозвољену масу већу од 3.500 kg **не може бити сврстано у теретна возила ако испуњава било који од следећих услова:**

1. Број места за седење путника (без места за седење возача) је већи од 8 и
2. Уколико је разлика између највеће дозвољене масе (НДМ) и збира масе возила (Мв), масе возача од 75 kg и масе путника од 68 kg помножене са бројем места за седење путника (БМс) мања или једнака од масе путника од 68 kg помножене са бројем места за седење путника (БМс), односно исказано формулом:

$$\text{НДМ} - (\text{Мв} + 75 + \text{БМс} * 68) \leq \text{БМс} * 68$$

већ се врста одређује у складу са бројем места за седење путника, односно исто је путничко возило или аутобус.

На теретна возила за вршење рада на начин да се возилом не може превозити други терет не примењује се други услов.

Наведене критеријуме за одређивање врсте примењивати без обзира да ли власник возила поседује уверење о испитивању возила и без обзира на податак уписан у саобраћајној дозволи.

Уколико у уверењу о испитивању возила није одређена врста у складу са датим критеријумима, обавештење о томе доставити Полицијској управи у року од три дана од дана утврђивања наведеног неслагања.

Посебну пажњу посветити при техничком прегледу путничких возила, за која власник поседује уверење о испитивању и преправци у теретно возило, иако на возилу није извршена преправка, већ је уверење прибављено у циљу избегавања плаћања прописаних дажбина. Најчешће се ради о возилима са популарним називом "теренац" или "џип".

Када се у складу са наведеним, при техничком прегледу, утврди врста различита од врсте уписане у саобраћајну дозволу, на предњој страни регистрационог листа се уписује напомена "ВРСТА ВОЗИЛА ОДРЕЂЕНА У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА" и иста се оверава печатом привредног друштва које је овлашћено за вршење техничког прегледа и потписом једног од радника који је извршио технички преглед.

КОМЕНТАР УОТП: Није дато упутство шта радити када је при техничком прегледу утврђен облик каросерије различит од облика уписаног у саобраћајну дозволу. Аналогно одређивању врсте, на предњој страни регистрационог листа би требало уписати напомену „ОБЛИК КАРОСЕРИЈЕ ОДРЕЂЕН У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА“ али пошто је у објашњењу само наведен пример када је нађено неслагање у одређивању ВРСТЕ возила, за ОБЛИК ову напомену не треба уписивати.

.....

Организације које су овлашћене за испитивање преправљених возила дужне су да се придржавају важећих прописа о безбедности саобраћаја, а посебно одредаба става 2. члана 194. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима. Наиме, уколико произвођач возила није предвидео преправку која је извршена на возилу овлашћена организација не може издати Уверење о испитивању. Уколико је произвођач предвидео преправку, у уверењу о испитивању врста возила се мора утврдити у складу са напред наведеним критеријумима.

Одредбе Правилника примењују се и при техничком прегледу возила чија врста није била одређена Законом о основама безбедности саобраћаја на путевима (трицикли, четвороцикли) **а иста су била регистрована**, имајући у виду чињеницу да за њих старим правилником нису били прописани услови.

Имајући у виду чињеницу да су од стране Министарства за инфраструктуру најављене одређене измене Правилника, ова Управа ће у складу са донетим изменама, као и на основу тумачења које је затражено од Министарства за инфраструктуру, доставити ново Објашњење о начину примене Правилника.

.....

КОМЕНТАР УОТП: Независно од достављања нових Објашњења, ступањем на снагу ПРАВИЛНИКА О ИМЕНАМА ПРАВИЛНИКА О ПОДЕЛИ ВОЗИЛА И ТЕХНИЧКИМ УСЛОВИМА... створени су услови да се по овим изменама и поступа.

.....

НАПОМЕНА: Делови текста који су писани закошеним словима и који почињу речима „КОМЕНТАР УОТП“, дати су од стране нашег стручног сарадника ради појашњења делова званичног текста Министарства унутрашњих послова.